

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/116/114/96

OPINIA SPOŁECZNA O URZĘDZIE OCHRONY PAŃSTWA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '96

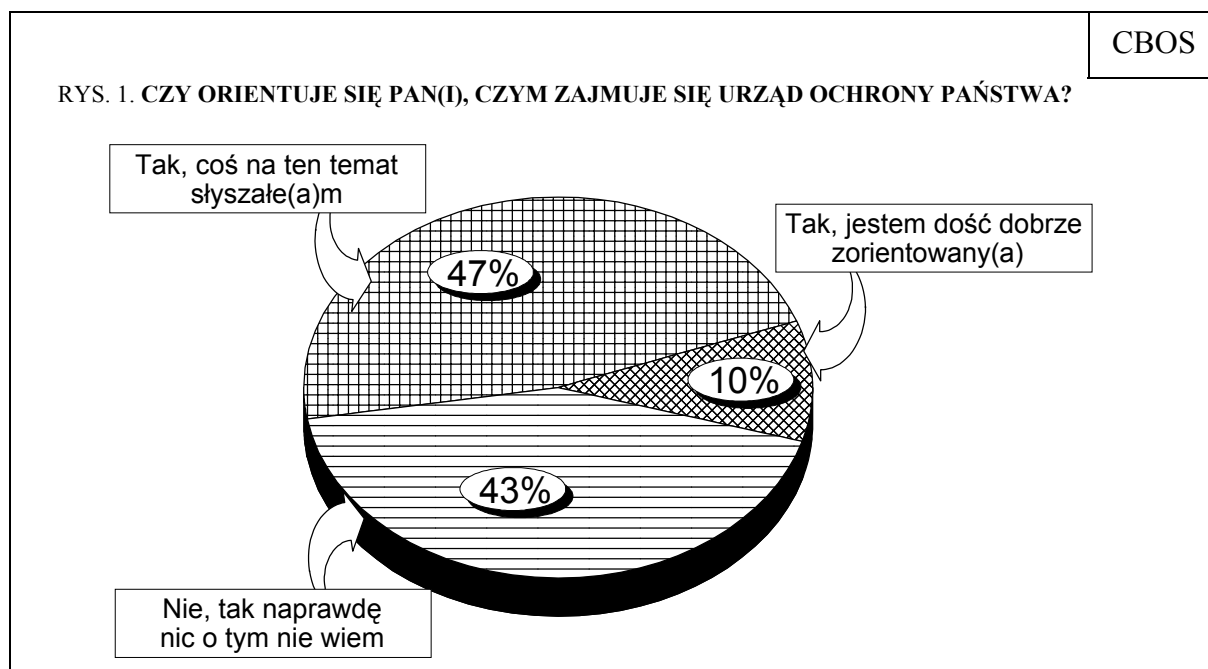
PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ostatnim czasie media poświęcają więcej uwagi Urzędowi Ochrony Państwa. Jedną z przyczyn tego zainteresowania są zmiany kadrowe na najwyższych stanowiskach w tej instytucji, wiązane przez niektórych z udziałem funkcjonariuszy UOP w tzw. sprawie Oleksego. Wzbudzają one obawy części polityków dotyczące stopnia upolitycznienia UOP. Wydarzenia ostatnich miesięcy, w których w sposób aktywny lub bierny brali udział pracownicy tego urzędu, wywołały publiczną dyskusję o zadaniach i miejscu UOP w strukturach państwa. Tym samym można by sądzić, że instytucja znana obywatelom wcześniej przede wszystkim z serialu „Ekstradycja” utraciła nieco ze swej tajemniczości. Czy tak jest rzeczywiście? Co Polacy wiedzą na temat UOP? Jakie są ich oczekiwania dotyczące tej instytucji? Między innymi te zagadnienia były przedmiotem lipcowego sondażu¹.

OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI UOP

Mimo „hałasu”, jaki panuje ostatnio wokół Urzędu Ochrony Państwa, instytucja ta wydaje się być postrzegana przez Polaków jako dość tajemnicza. Tylko co dziesiąty spośród badanych deklaruje dobrą orientację w sprawach, jakimi zajmuje się UOP, niemal połowa ankietowanych jedynie „coś na ten temat słyszała”, natomiast ponad dwie piąte twierdzi, że tak naprawdę nic o tym nie wie.

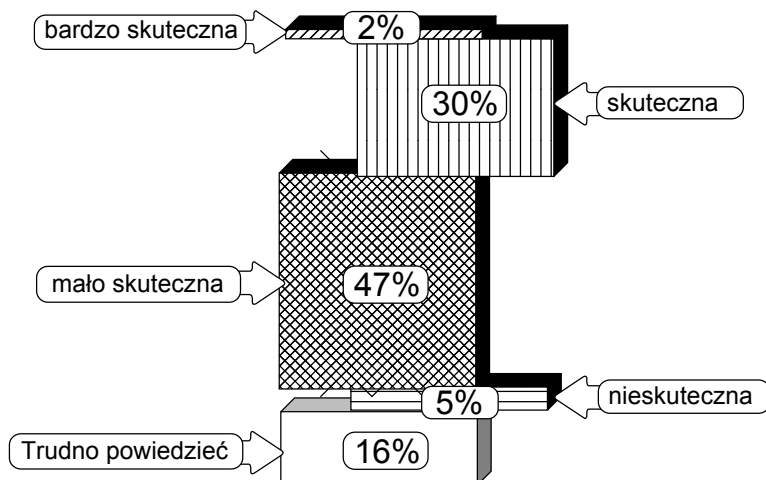
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (74) przeprowadzono w dniach 12-17 lipca '96 na 1088-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wiedzę na temat spraw leżących w obszarze zainteresowania Urzędu Ochrony Państwa deklarują przede wszystkim respondenci o wyższej pozycji zawodowej i materialnej - kadra kierownicza, inteligencja, pracownicy umysłowi, prywatni przedsiębiorcy i osoby uzyskujące najwyższe dochody. Wiedza na ten temat wzrasta wraz ze wzrostem wykształcenia - wśród osób z wyższym wykształceniem deklaruje ją ponad jedna czwarta (28%) badanych, podczas gdy w grupie ankietowanych z wykształceniem podstawowym tylko co dwudziesty (5%). Jednocześnie wśród tych ostatnich liczba respondentów nie orientujących się w zakresie działania UOP sięga aż 64%. Brak wiedzy na omawiany temat deklarują ponadto częściej niż inni przedstawiciele grup tradycyjnie nie interesujących się polityką w ogóle - osoby najstarsze, emeryci i renciści, mieszkańcy wsi.

Respondentów deklarujących przynajmniej powierzchowną wiedzę na temat zakresu spraw, jakimi zajmuje się Urząd Ochrony Państwa, prosiliśmy o ocenę jego działalności.

RYS. 2. JAK PAN(I) OCENIA DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU OCHRONY PAŃSTWA? CZY JEST ONA:

Ocena ta wypada raczej na niekorzyść UOP - nieco ponad połowa badanych odpowiadających na to pytanie uznała, że instytucja ta działa mało skutecznie lub wręcz nieskutecznie. Szczególnie negatywnie oceniają działalność UOP osoby najstarsze, emeryci i renciści oraz uczniowie i studenci. Zadowoleni ze skuteczności poczynań UOP są przede wszystkim rolnicy, bezrobotni i osoby o najniższych dochodach. Działalność UOP nieco korzystniej oceniają zwolennicy obecnego rządu niż jego przeciwnicy.

W elektoratach wszystkich największych partii politycznych przeważa niekorzystna ocena skuteczności działania UOP. Najbardziej krytyczni są sympatycy Unii Pracy, natomiast wśród zwolenników Unii Wolności najczęściej w porównaniu z innymi spotkać można osoby uważające działalność UOP za skuteczną.

Tabela 1

w procentach

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Jak Pan(i) ocenia działalność UOP? Czy jest ona:		
	skuteczna	mało skuteczna i nieskuteczna	Trudno powiedzieć
Unia Wolności	40	42	18
UPR	39	53	8
ROP	34	58	8
SLD	32	55	13
PSL	31	51	18
Unia Pracy	31	65	4
Akcja Wyborcza „Solidarność”	29	56	15

**STOPIEŃ SPOŁECZNEGO PRYZWOLENIA NA STOSOWANIE
POSZCZEGÓLNYCH METOD ZBIERANIA INFORMACJI**

Urząd Ochrony Państwa posługuje się w swej pracy wieloma metodami zbierania informacji. Zastosowanie w tym celu tzw. specjalnych technik operacyjnych - podsłuchu, podglądu czy kontroli korespondencji wymaga każdorazowej uprzedniej zgody szefa MSW i Prokuratora Generalnego. Choć możliwość skorzystania z konkretnego sposobu inwigilacji jest ściśle ograniczona do spraw dotyczących najcięższych przestępstw, to ich celowość i zasięg bywa ostatnio kwestionowany. W sprawie ich stosowania interweniował rzecznik praw obywatelskich, swój sprzeciw wyrazili też politycy partii opozycyjnych, wskazując na niedemokratyczność, a przy tym znikomą skuteczność tego rodzaju metod.

Wydaje się, że opinię tę podziela społeczeństwo. Przeważająca część badanych uznała za całkowicie niedopuszczalne stosowanie przez UOP kontroli korespondencji osób prywatnych, podsłuchu i obserwacji w prywatnych mieszkaniach, instytucjach, miejscach pracy.

Tabela 2

w procentach

Metody	Które z poniżej przedstawionych metod zbierania informacji Pan(i) osobiście uważa za:			
	całkowicie dopuszczalne	dopuszczalne w niektórych sytuacjach	całkowicie niedopuszczalne	Trudno powiedzieć
Korzystanie z płatnych informatorów spośród zwykłych obywateli polskich	15	45	25	14
Korzystanie z płatnych informatorów spośród zwykłych obywateli innych państw	14	32	36	18
Korzystanie z płatnych informatorów spośród polityków, biznesmenów będących obywatelami innych państw	12	29	41	18
Korzystanie z płatnych informatorów spośród polityków, biznesmenów będących obywatelami Polski	9	31	42	18
Korzystanie z podsłuchu telefonicznego	7	40	43	10
Podsłuch i obserwacja w instytucjach, miejscach pracy	7	36	43	14
Podsłuch i obserwacja w prywatnych mieszkaniach	5	27	58	10
Kontrola korespondencji osób prywatnych	4	24	63	9

Sprzeciw badanych wzbudzą zatem przede wszystkim te metody uzyskiwania informacji, które ingerują w prywatne życie obywateli. Na uwagę zasługuje jednak stosunkowo duża liczba osób dopuszczających stosowanie tych środków - zwłaszcza podsłuchu telefonicznego i inwigilacji w miejscu pracy - w niektórych sytuacjach, a więc, jak można się domyślać, wtedy gdy wyższa racja wymaga zastosowania środków gwałcących prywatność i swobody demokratyczne obywateli.

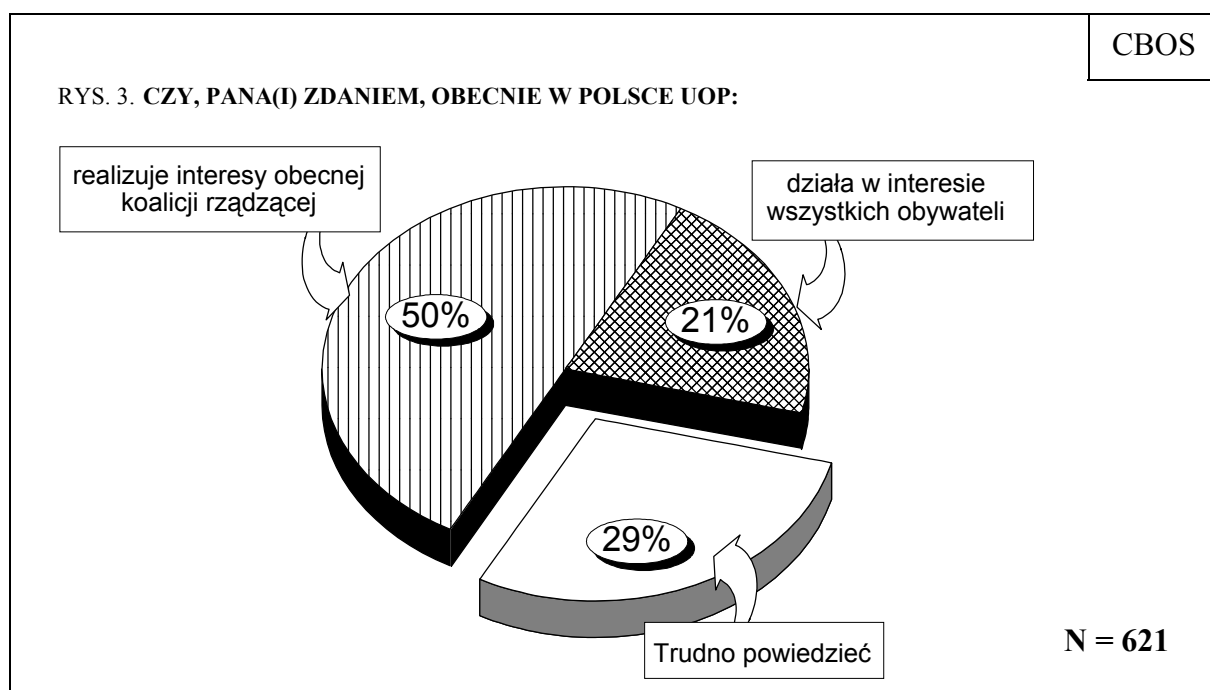
Nieco większą akceptację badanych wzbudza korzystanie przez UOP z „osobowych źródeł informacji”, zwłaszcza jeżeli mieliby nimi być zwykli obywatele, tak polscy, jak i innych państw. Sprzeciw wzrasta jednak, jeśli w charakterze „osobowego źródła informacji” miałyby występować polityk czy biznesmen, niezależnie od jego obywatelstwa. Być może, zdaniem części badanych, szpiegostwo nie licuje z godnością i pozycją polityków czy biznesmenów.

Warto podkreślić, że żadna z poddanych ocenie metod uzyskiwania informacji nie zyskała powszechnej akceptacji jako całkowicie dopuszczalna. Podsumowując można zatem powiedzieć, że nie ma społecznej zgody na używanie tego rodzaju metod bez ograniczeń - można je stosować, ale tylko w szczególnych, ściśle określonych sytuacjach.

Za dopuszczalnością - całkowitą lub w niektórych sytuacjach - wszystkich branż pod uwagę metod uzyskiwania przez UOP informacji opowiadają się częściej niż przeciętnie badani mający wyższą pozycję społeczno-zawodową: osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, inteligencja, prywatni przedsiębiorcy. Ci ostatni szczególnie silnie popierają całkowitą dopuszczalność inwigilacji pracowników w instytucjach i zakładach pracy. Wśród przeciwników wszystkich branż pod uwagę sposobów zbierania informacji szczególnie wyróżniają się natomiast uczniowie i studenci. Sprzeciw bądź poparcie dla poszczególnych metod działania UOP nie ma związku z poglądami politycznymi badanych.

UOP A POLITYKA

Urząd Ochrony Państwa postrzegany jest przez większą część badanych jako instytucja uwikłana w politykę. Spośród tych, którzy deklarują znajomość zakresu działania UOP, tylko co piąty respondent zgadza się z opinią, że urząd ten działa w interesie wszystkich obywateli, natomiast co druga osoba w tej grupie jest zdania, że UOP realizuje interesy obecnej koalicji rządzącej.

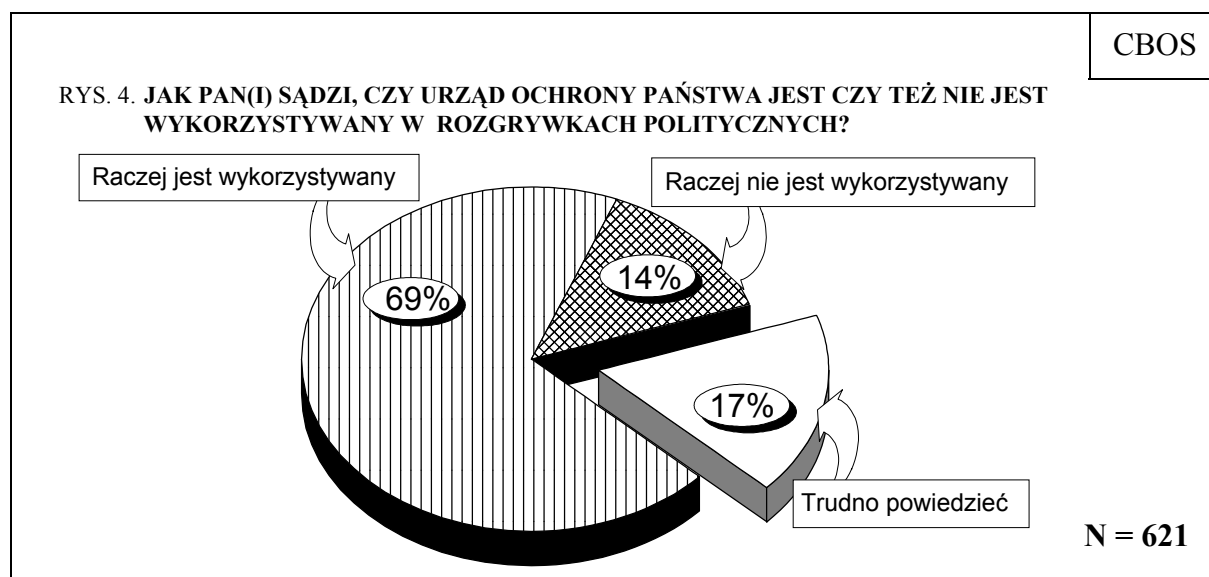
O realizowaniu przez UOP interesów rządzącej koalicji przekonani są w znacznie większym stopniu przeciwnicy obecnego rządu (73%) niż jego zwolennicy (27%). Ta opinia przeważa również w elektoratach wszystkich uwzględnionych w badaniu ugrupowań politycznych, z wyjątkiem SLD. Jednocześnie jednak potencjalni wyborcy SLD mają najwięcej wątpliwości co do tego, w czyim interesie naprawę działa UOP.

Tabela 3

w procentach

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie w Polsce UOP:		
	działa w interesie wszystkich obywateli	realizuje interesy obecnej koalicji rządzącej	Trudno powiedzieć
SLD	31	33	35
PSL	27	51	23
Unia Pracy	19	61	20
UPR	18	63	19
Unia Wolności	18	56	26
ROP	14	67	19
Akcja Wyborcza „Solidarność”	12	71	17

Fakt funkcjonowania UOP w świadomości społecznej jako instytucji powiązanej z polityką potwierdzają inne opinie badanych - ponad dwie trzecie respondentów deklarujących znajomość zakresu działalności UOP uważa, że instytucja ta jest wykorzystywana w rozgrywkach politycznych.

O wykorzystywaniu UOP w grach politycznych przekonani są częściej niż przeciętnie badani z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, inteligencja i pracownicy umysłowi. Opinię przeciwną częściej w porównaniu z innymi podzielają bezrobotni.

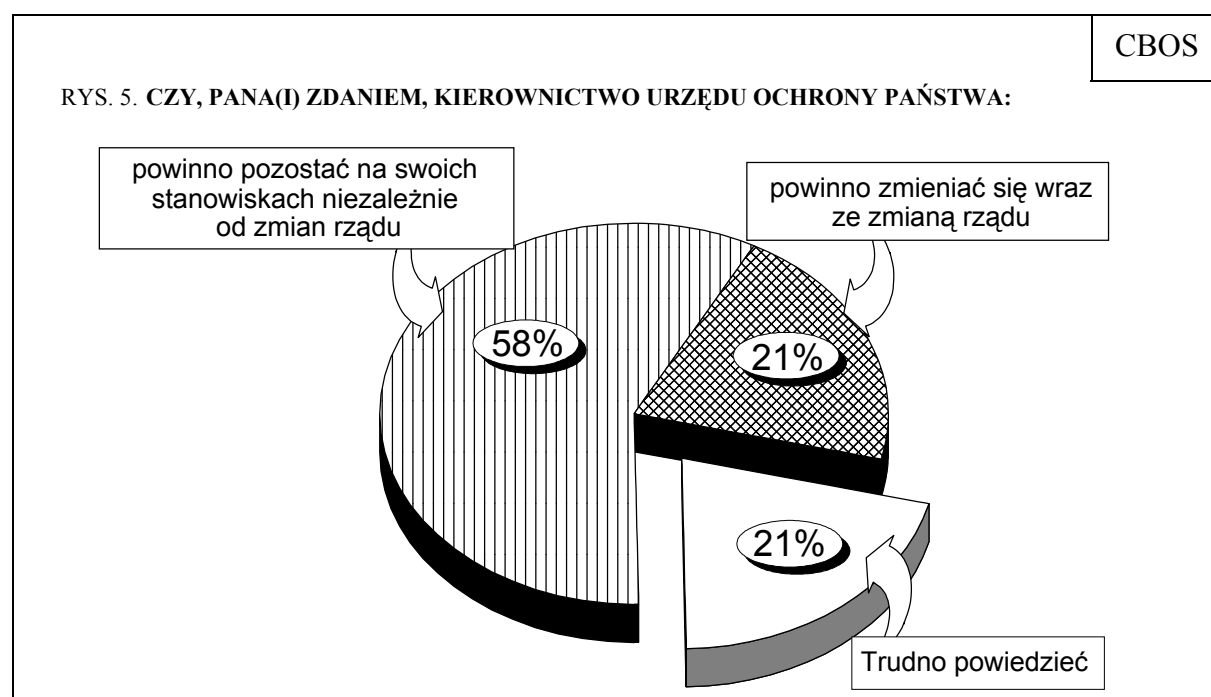
W elektoratach wszystkich uwzględnionych w badaniu ugrupowań przeważa pogląd o wykorzystywaniu UOP do walki politycznej. Szczególnie silnie wyrażają go sympatycy SLD i Unii Wolności.

Tabela 4

w procentach

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Jak Pan(i) sądzi, czy UOP jest wykorzystywany w rozgrywkach politycznych czy też nie?		
	Raczej jest wykorzystywany	Raczej nie jest wykorzystywany	Trudno powiedzieć
Unia Wolności	86	7	7
SLD	83	9	8
Unia Pracy	79	21	0
Akcja Wyborcza „Solidarność”	77	11	12
UPR	74	26	0
ROP	69	16	15
PSL	59	11	30

Wydaje się, że taki model funkcjonowania UOP - uwikłanego w politykę, realizującego interesy partii rządzących - nie jest zgodny z oczekiwaniami większości społeczeństwa. Wskazuje na to fakt opowiadania się ponad połowy badanych za „odpolitycznieniem” kierowniczych stanowisk w UOP.

Zwolennikami niewiązania zmian w kierownictwie UOP ze zmianami rządu są przede wszystkim osoby zajmujące wysoką pozycję społeczną i zawodową - respondenci z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, inteligencja. Opinie w tej kwestii nie różnicują w istotny sposób poglądy polityczne badanych, istnieją natomiast pewne różnice między potencjalnymi elektoratami poszczególnych partii politycznych. Wprawdzie wśród wyborców wszystkich ugrupowań przeważa poparcie dla „odpolitycznienia” kierownictwa UOP, jednak różna jest jego siła.

Zróznicowanie opinii między elektoratami nasuwa również przypuszczenie, że niekiedy respondenci w odmienny sposób potraktowali kwestię będącą przedmiotem pytania - wydaje się, że niektórzy wyrażali opinię o pożądanej normie, dystansując się od faktów (np. elektorat UW), część natomiast odnosiła się w swych wypowiedziach bezpośrednio do obecnej sytuacji (UP, AW „S”).

Tabela 5

w procentach

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Czy, Pana(i) zdaniem, kierownictwo UOP powinno:		
	zmieniać się wraz ze zmianami rządu	pozostawać na swoich stanowiskach niezależnie od zmian rządu	Trudno powiedzieć
Unia Pracy	28	57	15
Akcja Wyborcza „Solidarność”	27	58	15
ROP	22	70	8
SLD	18	65	17
PSL *	16	68	15
UPR	14	86	0
Unia Wolności	2	87	11

* Odmowa odpowiedzi - 1%.

Zdecydowanymi zwolennikami „odpolitycznienia” kierowniczych stanowisk w UOP są przede wszystkim sympatycy Unii Wolności i UPR. Wśród potencjalnych wyborców Unii Pracy, Akcji Wyborczej „Solidarność” i ROP znalazła się natomiast dość duża grupa osób opowiadających się za tym, aby zmiany w rządzie wiązały się ze zmianami w kierownictwie UOP. Można zatem sądzić, że zwolennicy tych właśnie ugrupowań szczególnie silnie postrzegają obecne kierownictwo UOP jako związane z aktualnym układem politycznym i - co za tym idzie - nie spełniające wymogów obiektywnego sprawowania swych funkcji.

RANKING ZJAWISK NAJGROŹNIEJSZYCH DLA PAŃSTWA

Uzupełnieniem opinii o Urzędzie Ochrony Państwa może być informacja o tym, jakie zjawiska - biorąc pod uwagę również te, które leżą w obszarze zainteresowania UOP - uznają obecnie Polacy za najgroźniejsze dla państwa. Zadaniem badanych było wskazanie najwyżej trzech (spośród ośmiu zaproponowanych w pytaniu) najgroźniejszych - ich zdaniem - zjawisk. Najwięcej wskazań uzyskały zorganizowana przestępczość i afery gospodarcze.

	CBOS
Które z podanych niżej zjawisk uważa Pan(i) za najgroźniejsze dla państwa?*	
Zorganizowana przestępczość, mafie itp.	59%
Afery gospodarcze	54%
Handel narkotykami	40%
Terroryzm	38%
Szpiegostwo	30%
Konflikty społeczne - strajki, demonstracje, zaburzenia społeczne	27%
Ujawnianie tajemnic państwowych	25%
Nielegalny handel bronią	21%
* Odsetki nie sumują się do 100, gdyż respondenci mieli możliwość wskazania trzech zjawisk.	

Ogólnie rzecz biorąc można powiedzieć, że respondenci częściej postrzegają jako największe zagrożenie dla państwa te zjawiska, które w najbardziej widoczny sposób godzą w porządek społeczny, a jednocześnie ich konsekwencje są konkretne, znane lub łatwiejsze do przewidzenia.

Nieco zaskakuje natomiast, zwłaszcza w kontekście niedawnej „sprawy Oleksego”, stosunkowo niezbyt wysoki odsetek osób wymienających wśród najważniejszych zagrożeń szpiegostwo i ujawnianie tajemnic państwowych. Warto wspomnieć, że badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne częściej niż sympatycy lewicy wskazują szpiegostwo wśród najważniejszych zagrożeń dla państwa.

Zwolennicy poszczególnych partii politycznych nieco odmiennie postrzegają największe zagrożenia dla państwa. Dotyczy to jednak tylko zjawisk innych niż afery gospodarcze i zorganizowana przestępczość, które we wszystkich elektoratach znalazły się na czele rankingów.

Szpiegostwo najczęściej w porównaniu z innymi wymieniali wśród zagrożeń zwolennicy ROP i Akcji Wyborczej „Solidarność”. Terroryzm budzi największe obawy wśród sympatyków Unii Pracy. Ujawnianie tajemnic państwowych i nielegalny handel bronią częściej niż inni wskazywały osoby zamierzające głosować na UPR. Członkowie potencjalnego elektoratu SLD częściej w porównaniu z innymi sądzą, że zagrożeniem dla państwa mogą być konflikty społeczne. Handel narkotykami wzbudza niepokój przede wszystkim wśród wyborców Unii Wolności i UPR.

★

★

★

Podsumowując opinie większej części badanych można powiedzieć, że Urząd Ochrony Państwa funkcjonuje w świadomości społecznej jako instytucja dość tajemnicza, nie do końca wiadomo, czym się zajmująca, a w dodatku robiąca to mało skutecznie. Postrzegana jest jako dość mocno uwikłana w układy polityczne - działa raczej w interesie rządzącej koalicji niż wszystkich obywateli i jest wykorzystywana w rozgrywkach politycznych. Można

sądzić, że oczekiwania społeczne są odmienne - ponad połowa badanych opowiada się za odpolitycznieniem UOP, podzielając pogląd, że kierownictwo tej instytucji powinno pozostawać na swoich stanowiskach niezależnie od zmian rządu.

Przyzwolenie społeczne na stosowanie przez UOP specjalnych technik operacyjnych jest ograniczone - sprzeciw wzrasta, gdy chodzi o środki mogące ingerować w prywatne życie obywateli.

Największym zagrożeniem dla państwa jest, zdaniem ponad połowy badanych, zorganizowana przestępczość i afery gospodarcze.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy orientuje się Pan(i), czym zajmuje się Urząd Ochrony Państwa?
 1 - Tak, jestem dość dobrze zorientowany(a); 2 - Tak, coś na ten temat słyszałem(a)m; 3 - Nie, tak naprawdę nic o tym nie wiem

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	10	47	43	1087
Płeć				
Mężczyźni	15	51	34	514
Kobiety	6	43	51	573
Wiek				
do 24 lat	9	51	40	183
25-34	10	59	31	175
35-44	13	54	33	247
45-54	11	44	45	171
55-64	11	41	48	152
65 lat i więcej	6	26	68	159
Miejsce zamieszkania				
Wieś	6	37	57	405
Miasto do 20 tys.	11	42	47	145
od 21 do 100 tys.	19	48	33	199
101-500 tys.	10	57	33	231
501 tys. i więcej mieszk.	9	67	24	107
Region				
Północny	8	48	43	130
Zachodni	10	46	44	130
Środkowozachodni	13	37	50	171
Środkowy	9	57	34	171
Wschodni	11	46	42	146
Południowo-wschodni	11	42	47	173
Południowo-zachodni	9	52	38	165
Wykształcenie				
Podstawowe	5	30	64	371
Zasadnicze zawodowe	7	49	44	301
Średnie	15	61	23	344
Wyższe	28	55	17	70
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	27	53	20	54
Prac.umysł.niż.szczebła	19	63	18	114
Pracownicy fiz.- umysł.	10	52	38	59
Robotnicy wykwalifikowani	6	63	31	134
Robotnicy niewykwalifik.	11	44	46	52
Rolnicy	4	46	50	72
Prywatni przedsiębiorcy	18	42	40	34
Bierni zawodowo				
Renciści	8	29	63	144
Emeryci	9	38	54	200
Uczniowie i studenci	3	64	34	56
Bezrobotni	12	40	48	100
Gospodynie domowe i inni	5	48	47	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	20	57	23	119
Sektor państwowy	9	57	34	124
Sektor prywatny	14	54	32	206
Spółdzielczość	11	52	37	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	6	41	53	201
151 - 225	6	40	54	161
226 - 325	7	51	42	290
326 - 425	17	41	42	177
Powyżej 426 zł	16	59	25	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	9	43	49	397
Średnie	10	46	44	495
Dobre	15	57	28	195
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	9	46	45	56
Raz w tygodniu	9	45	46	656
Kilka razy w roku	9	51	40	271
W ogóle nie uczestniczy	22	48	30	100
Poglądy polityczne				
Lewica	14	51	35	207
Centrum	11	51	39	325
Prawica	12	52	36	333
Trudno powiedzieć	3	31	67	218

Tabela 2. Jak Pan(i) ocenia działalność Urzędu Ochrony Państwa? Czy jest ona:

(%)

	skuteczna	nieskuteczna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	52	16	621
Płeć				
Mężczyźni	35	54	12	339
Kobiety	29	50	21	282
Wiek				
do 24 lat	35	49	16	110
25-34	34	51	15	121
35-44	36	52	12	166
45-54	30	46	24	94
55-64	29	52	19	79
65 lat i więcej	17	73	11	50
Miejsce zamieszkania				
Wieś	37	47	16	176
Miasto do 20 tys.	31	52	17	77
od 21 do 100 tys.	35	45	20	133
101-500 tys.	27	61	13	155
501 tys.i więcej mieszk.	29	57	14	81
Region				
Północny	37	51	12	74
Zachodni	42	50	8	73
Środkowozachodni	37	48	15	85
Środkowy	31	53	16	112
Wschodni	28	57	15	84
Południowo-wschodni	23	56	20	92
Południowo-zachodni	31	48	21	102
Wykształcenie				
Podstawowe	35	51	14	132
Zasadnicze zawodowe	37	50	14	167
Średnie	28	53	19	264
Wyższe	35	54	11	58
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	39	47	14	43
Prac.umysł.niż.szczębla	36	47	17	94
Pracownicy fiz.- umysł.	39	52	9	37
Robotnicy wykwalifikowani	30	58	12	93
Robotnicy niewykwalifik.	33	51	15	28
Rolnicy	45	33	22	36
Prywatni przedsiębiorcy	21	52	27	21
Bierni zawodowo				
Renciści	22	60	18	54
Emeryci	24	61	15	92
Uczniowie i studenci	23	69	9	37
Bezrobotni	42	34	24	52
Gospodynie domowe i inni	36	48	15	36
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	37	51	11	91
Sektor państwowy	34	51	15	82
Sektor prywatny	35	52	13	139
Spółdzielczość	25	39	36	15
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	42	42	16	95
151 - 225	29	56	14	74
226 - 325	34	50	16	169
326 - 425	28	59	12	103
Powyżej 426 zł	27	56	17	146
Ocena własnych war. mater.				
Złe	32	54	14	204
Średnie	35	47	18	276
Dobre	27	59	14	141
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	13	78	9	31
Raz w tygodniu	31	52	17	354
Kilka razy w roku	40	49	12	163
W ogóle nie uczestniczy	31	52	17	70
Poglądy polityczne				
Lewica	30	56	14	135
Centrum	35	48	18	200
Prawica	30	58	12	214
Trudno powiedzieć	36	37	26	72

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie w Polsce UOP: 1- działa w interesie wszystkich obywateli; 2 - realizuje interesy obecnej koalicji rządzącej

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	50	28	621
Płeć				
Mężczyźni	24	51	25	339
Kobiety	19	50	31	282
Wiek				
do 24 lat	19	45	37	110
25-34	20	47	33	121
35-44	26	52	22	166
45-54	21	57	23	94
55-64	20	46	33	79
65 lat i więcej	18	61	22	50
Miejsce zamieszkania				
Wieś	24	46	30	176
Miasto do 20 tys.	23	47	31	77
od 21 do 100 tys.	24	51	25	133
101-500 tys.	19	57	24	155
501 tys.i więcej mieszk.	14	50	36	81
Region				
Północny	21	55	24	74
Zachodni	28	41	31	73
Środkowozachodni	23	54	24	85
Środkowy	19	51	30	112
Wschodni	25	54	21	84
Południowo-wschodni	14	51	35	92
Południowo-zachodni	22	47	30	102
Wykształcenie				
Podstawowe	28	41	31	132
Zasadnicze zawodowe	24	49	28	167
Średnie	17	57	26	264
Wyższe	19	46	35	58
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	22	43	36	43
Prac.umysł.niż.szczębla	14	61	25	94
Pracownicy fiz.- umysł.	20	69	12	37
Robotnicy wykwalifikowani	28	50	21	93
Robotnicy niewykwalifik.	19	37	44	28
Rolnicy	29	42	29	36
Prywatni przedsiębiorcy	28	64	8	21
Bierni zawodowo				
Renciści	15	61	23	54
Emeryci	17	51	31	92
Uczniowie i studenci	19	36	45	37
Bezrobotni	28	37	35	52
Gospodynie domowe i inni	26	41	33	36
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	23	48	29	91
Sektor państwowy	22	56	22	82
Sektor prywatny	19	59	21	139
Spółdzielczość	25	40	35	15
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	24	42	33	95
151 - 225	28	47	25	74
226 - 325	22	50	28	169
326 - 425	19	56	25	103
Powyżej 426 zł	16	55	28	146
Ocena własnych war. mater.				
Złe	20	53	26	204
Średnie	23	47	29	276
Dobre	20	52	28	141
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	7	64	30	31
Raz w tygodniu	20	52	28	354
Kilka razy w roku	27	46	27	163
W ogóle nie uczestniczy	20	49	31	70
Poglądy polityczne				
Lewica	24	36	39	135
Centrum	23	55	22	200
Prawica	18	58	24	214
Trudno powiedzieć	21	41	38	72

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy Urząd Ochrony Państwa jest czy też nie jest wykorzystywany w rozgrywkach politycznych? 1 - Raczej jest wykorzystywany; 2 - Raczej nie jest wykorzystywany (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	69	14	17	621
Płeć				
Mężczyźni	69	16	16	339
Kobiety	69	11	20	282
Wiek				
do 24 lat	64	18	18	110
25-34	68	14	18	121
35-44	72	13	15	166
45-54	70	12	18	94
55-64	69	15	16	79
65 lat i więcej	68	9	24	50
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	17	23	176
Miasto do 20 tys.	74	16	10	77
od 21 do 100 tys.	71	11	18	133
101-500 tys.	73	13	14	155
501 tys. i więcej mieszk.	71	12	17	81
Region				
Północny	71	15	14	74
Zachodni	60	23	17	73
Środkowozachodni	71	15	15	85
Środkowy	71	13	17	112
Wschodni	76	12	11	84
Południowo-wschodni	70	8	22	92
Południowo-zachodni	62	14	24	102
Wykształcenie				
Podstawowe	59	17	24	132
Zasadnicze zawodowe	58	17	24	167
Średnie	77	10	12	264
Wyższe	81	14	4	58
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	87	3	10	43
Prac.umysł.niż.szczebła	83	6	12	94
Pracownicy fiz.- umysł.	73	22	5	37
Robotnicy wykwalifikowani	63	16	21	93
Robotnicy niewykwalifik.	75	8	17	28
Rolnicy	50	20	30	36
Prywatni przedsiębiorcy	73	18	9	21
Bierni zawodowo				
Renciści	68	12	20	54
Emeryci	67	11	22	92
Uczniowie i studenci	67	14	19	37
Bezrobotni	52	30	17	52
Gospodynie domowe i inni	65	18	17	36
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	80	12	8	91
Sektor państwowy	72	8	20	82
Sektor prywatny	72	11	17	139
Spółdzielczość	76	24	0	15
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	61	14	24	95
151 - 225	59	17	24	74
226 - 325	65	16	19	169
326 - 425	78	9	12	103
Powyżej 426 zł	78	13	10	146
Ocena własnych war. mater.				
Złe	67	15	18	204
Średnie	68	14	18	276
Dobre	73	13	14	141
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	73	8	20	31
Raz w tygodniu	66	14	20	354
Kilka razy w roku	73	17	10	163
W ogóle nie uczestniczy	71	13	17	70
Poglądy polityczne				
Lewica	74	11	15	135
Centrum	72	13	15	200
Prawica	68	16	16	214
Trudno powiedzieć	53	15	31	72

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, kierownictwo Urzędu Ochrony Państwa:
1 - powinno zmieniać się wraz ze zmianą rządu; 2 - powinno
pozostać na swoich stanowiskach niezależnie od zmian rządu
(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	58	21	1088
Płeć				
Mężczyźni	22	63	15	515
Kobiety	20	53	27	573
Wiek				
do 24 lat	18	61	21	183
25-34	17	65	19	175
35-44	20	65	14	247
45-54	24	55	21	171
55-64	25	52	23	153
65 lat i więcej	25	43	33	159
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	49	29	406
Miasto do 20 tys.	20	61	19	145
od 21 do 100 tys.	20	59	21	199
101-500 tys.	22	65	14	231
501 tys. i więcej mieszk.	22	68	10	107
Region				
Północny	14	67	19	130
Zachodni	19	61	20	130
Środkowozachodni	23	61	16	171
Środkowy	23	54	23	173
Wschodni	15	65	20	146
Południowo-wschodni	24	52	24	173
Południowo-zachodni	27	47	25	163
Wykształcenie				
Podstawowe	20	45	34	372
Zasadnicze zawodowe	27	56	17	301
Średnie	19	67	14	344
Wyższe	11	84	5	70
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	8	79	13	54
Prac. umysł. niż. szczebla	19	70	11	114
Pracownicy fiz. - umysł.	24	64	12	59
Robotnicy wykwalifikowani	22	65	14	134
Robotnicy niewykwalifik.	20	50	30	52
Rolnicy	24	48	28	72
Prywatni przedsiębiorcy	22	61	17	34
Bierni zawodowo				
Renciści	22	46	31	144
Emeryci	24	50	26	201
Uczniowie i studenci	19	73	8	56
Bezrobotni	20	52	28	100
Gospodynie domowe i inni	23	56	18	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	18	70	11	119
Sektor państwowy	19	68	14	124
Sektor prywatny	20	63	17	206
Spółdzielczość	32	49	19	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	19	51	30	202
151 - 225	22	55	23	161
226 - 325	20	58	21	290
326 - 425	24	55	21	177
Powyżej 426 zł	18	70	12	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	54	24	398
Średnie	18	58	24	495
Dobre	26	65	9	195
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	45	28	56
Raz w tygodniu	22	56	21	656
Kilka razy w roku	18	62	20	272
W ogóle nie uczestniczy	17	60	22	100
Poglądy polityczne				
Lewica	19	63	18	207
Centrum	24	57	19	325
Prawica	21	65	14	334
Trudno powiedzieć	19	42	39	218